

PAR KRISTIGA CILVEKA BRIVIBU

1520

Jēzus

Pirmkārt. Lai mēs varētu pamatīgi iepazīt, kas ir kristīgais cilvēks un kā ir ar brīvību, ko Kristus ir guvis un viņam devis un par ko daudz raksta sv. Pāvils, es gribu izvirzīt šīs divas tēzes:

Kristīgs cilvēks ir brīvs kungs pāri visām lietām un nav pakļauts nevienam.

Kristīgs cilvēks ir padevīgs visu lietu kalps un ir pakļauts ikviename.

Sīs abas tēzes ir skaidras no sv. Pāvila (1. Kor. 9, 19)¹: «No visiem brīvs būdams, es sevi pašu esmu darījis visiem par kalpu.» Tāpat (Rom. 13, 8): «Neesiet nevienam neko parādā, kā vien kā jūs cits citu milējat.» Bet milestība, tā ir kalpība un pakļaujas tam, ko viņa mil. Tāpat arī saka Kristus (Gal. 4, 4): «Dievs sūtīja savu dēlu, dzimušu no sievas un pakļautu bauslibai.»

Otrkārt. Lai saprastu šīs abas pretējās runas par brīvību un kalpību, mums ir jāatceras, ka katram kristīgam cilvēkam piemīt divas dabas, garīgā un miesīgā. Attiecibā uz dvēseli viņš tiek saukts par garīgu, jaunu, iekšēju cilvēku, attiecibā uz miesu un asinim viņš tiek saukts par miesīgu, vecu un ārēju cilvēku. Un šīs atšķirības dēļ Svētajos rakstos par viņu tiek teiktas [divas lietas], kuras ir tieši pretējas viena otrai, tāpat kā es tagad teicu par brīvību un kalpību.

Treškārt. Tā mēs aplūkosim iekšējo, garīgo cilvēku, lai redzētu, kas piederas, lai viņš būtu un sauktos dievbijigs, brīvs, kristīgs cilvēks, jo tas nu ir acīm redzams, ka neviens ārēja lieta to nevar padarīt ne brīvu, ne dievbijīgu, vai kā to arī lai sauktu, jo viņa dievbijība un brīvība, un, otrādi, viņa jaunums un nebrīve nav ne miesīgi, ne ārēji. Ko tas dvēselei līdz, ka miesa ir brīva, spīrgta un vesela, ēd, dzer, dzīvo, kā tā vēlas? Un otrādi, ko tas dvēselei kaitē, ka miesa ir nebrīva, slima un vārga, badojas, slāpst un cieš, kā tā nemaz nevēlas? No šīm lietām neviens nesniedzas līdz dvēselei, lai viņu atbrīvotu vai gūstītu, padarītu dievbijīgu vai jaunu.

Ceturtkārt. Tātad dvēselei nelīdz, ja miesa apvelk svētus tērpus, kā to dara priesteri un garīdznieki, arī tas nelīdz, ja tā uzturas baznīcās un svētās vietās, arī tas ne, ja miesa lūdz Dievu, gavē, dodas svētceļojumā un dara visus labos darbus, kuri vienmēr var

¹ Bībeles citāti Lutera interpretācijā nedaudz atšķiras no vēlākajiem izdevumiem (arī latviešu valodā): raksta tulkojumā vietumīs saglabātas šīs atšķirības, Lutera tekstā nav arī atsauču uz Bībeles pantiem, bet šeit tie ērtības labad ir norādīti.

notiķi vienīgi mīesa. Vēl jābūt kam pavisam cītam, kas dveselei nes un dod dievbijiju baru bīrvību. Jo visas šīs augšminētās lietas, darbi un pagēmieni var piederēt un tās var izmantot Jauns cilvēks. Iekuviens tīro liekulū tauta. Otraidi, dveselei nemaz nekaitē, ja mīsa velk nesvētus īerpus, uzturas nesvētās vietās, ēd, dzēr, nedodas svētcelojumos, nelūdz dievu un neveic visus tos darbus, ko velt augšminētie liktuli.

Piekārt. Dveselei nav neviens citas vietas — ne debesīs, ne zemes virsū —, kur būt dievbijīgi, brivai un kristīgai, kā vien svētais Evangēlijs, Dieva vārds, Kristus sludināts, kā viņš pats saka Jāpa ev. (II, 25): «Es esmu tā augšāmēlāšanās un tā dzīvība; kas tie uz mani, tas nemirs ne mūžam»; tāpat (I, 6): «Es esmu celš, patiesība un dzīvība»; tāpat (Mat. 4, 4): «Cilvēks nedzīvo no maijēs vien, bet no iekārtā vārda, kas iziet no Dieva mītes.» Nu muns ir jābūt pārtecinātā, ka dveselei var piestrīkt visas lietas, izņemot Dieva vārdu, un bez Dieva vārda tai nelūdz nekas. Bet, kad viņai pieder vārds, tad tai arī nevajag vairāk neko citu, jo šajā vārdā viņai ir pārpārēm barība, prieks, mīrs, gaisma, māksla, taisnība, patiesība, gudrība, brīvība un viss labais. Ta mīs lasām psalmos (sevišķi 119, 1) par to, ka pravietis ne pēc ka cita tik loti resauc kā pēc Dieva vārdu. Un Svētajos rakstos par vislielāko neizmaiņu un par Dieva diusmām tiek uzskaitītas, ka Viņš cilvēkiem savu vārdu atnem, turpreti par lieļāko zēlastību, ka Viņš sūta savu vārdu, kā teikts 107. psalmā: Viņš sūtīja savu vārdu un tos dziedināja, un tiem palīdzēja. Un Kristus nav nācis nekādā citā uzdevumā kā vien sludināt Dieva vārdu. Arī visi apustuļi, biskapi, priesteri un visa garīgā kārta ir atcīnāti un ieceļti tikai Dieva vārda dēļ, kaut arī tagad diemžēl tas noteik ciādi.

„Sestkārt. Bet tu jauta: kas tad ir šīs vārds, kas dod tik lielu zēlastību, un kā man viņš ir jālieto? Athilde skan: tas nav nelasīts kā vien Kristus sludinātās spredikis, tāds, kādu to satur Evangēlijss. Tam ir jātiekt studinātam tadam notūkam un tas ir tādam notūkam studināts, lai tu dzīdētu savu Dievu tev runājam, ka visa lava dzīve un tāvī darbi nav it nekas Dieva priekšā un ka tev ar visu, kas tevi ir, vajadzētu būt mūžīgi pazudinātam. Ja tu tam patiesi tieci, kā tev to pienākās darīt, tad tev ir jākārīt izmīnīmā pāšam sevis dēļ un jāatzīst, ka paties ir Ozēja izteikums (Oz. 13, 9): «Izrās, tu grūd sevi postā, vienīgi es esmu tavs glābīns». Bet, tai tu vēlētos izķīt ārā no sevis, tas ir, no savas bojājas. Viņš noslāda tavā priekšā savu mijoto dēlu Jēzu Kristu, kam liek tev sacīt savu dzīvo, mierinošo vārdu: tev ar stipru ticību Viņam jāpadodas un droši viņam jāuzticās, tad šīs ticības dēļ visti tavi grēki tiek piedoti, tava bojaņa tiks pārvārēta un tu kļūsi taisnīgs, paties, mierīnās, dievbijīgās, un visi bauslītīks piepildīti, tu tiks brīvs no savām īletām. Kā saka sv. Pāvils (Rom. 1, 17): «No točības taisnības un drošības gaisis ir Kristus, viņā iegūst ikviens, kas tiec.»

Septītkārt. Tādēļ gan visu kristīgo cilvēku vienīgajam darbam un vienīgajai apmācībai vajadzētu būt lādai, ka viņi sevi veido Vārdu un Kristu, tai šādu ticību pastāvīgi kopīt un stiprinātu. Jo nekāds cilts darbs nedara kristīgu. Ta saka arī Kristus jūdem (Jāpa ev. 6, 29), kad tie viņu vaicāja [kāds darbs tiem jāveic, tai tas būtu dievīšķīgs un kristīgs darbs], tad viņš atbildēja: «Sis ir tas Dieva darbs, ka jums būs tiecēt uz to, ko viņš sūtījis.» — ko Dievs, tas

Tēvs šīm nolūkam vien ari ir nolīcis. Tādēļ tā arī ir pārpilnīga bagātība, Šī ista ticība Kristum: jo tā sev līdzi nes visu svētību un atļēm visas nelaimes, kā Marks saka (16, 16): «Kas tiec un top krisītīs, tas taps svēts, bet, kas netic, tas taps pazudināts.» Tādēļ pravietis Jesaja (10) uzīkoja šīs ticības bagātību un sacīja, ka Dievs spriedis istu tiesu un šī isā tiesa iedvesi taisnību kā grēku plūdi. Tas nozīmē: ticība, kura sevi satur visas bauslības piepildījumu, pārpilnīgi attaisnos visus tos, kam viņa ir, ta ka tiem nevajadzēs vairāk neko. Iai tie būtu patiesi un dievbijīgi. Tā sv. Pāvils saka (Rom. 10): Jo kas ar sirdi tiec, tas ir taisns un dievbijīgs.

Astiokart. Bet kā tas var notikt, ka ticība vien spej padarīt dievbijīgu un dot tik pārpilnīgu bagātību bez visiem Tabajiem darbiem, ja muns tācu Svētajos Rakstos ir dōju tik daudzi likumi, bauslī, darbi, stāvokļi un panemēri? Seit nu ir labi jāievēro un nopieņem jāpatur prātā, ka ticība vienai pati bez visiem labajiem darbiem padara dievbijīgu, brīvu un svētlaimigu, kā mīs to vējāk varītākkārtēji dzīdēsim. Un jazīna, ka viņi Svētie raksti ir sadalīti divējados varados: tie ir Dieva likumi, jeb bauslī, un vēstījumi jeb apsolījumi. Bauslī muns mācā paši raksta priekšā dažādus labus darbus, bet ar to vien viņi vēl nav paveikti. Tie gan dod norādījumus, bet nepalīdz tie mācā, kas cilvēkam būtu jādara, tācu nesniedz viņam spēku. Tādēļ tie ir doti tikai tāpēc, lai cilvēks tajos ieraudzītu savu nespēju veikt labo un mācītos ūsabūties pats par sevi! Un tādēļ tie arī saucas Vecā deriba un visi ietīpst Vecā derībā, kā, piemēram, bauslī — «Tev nebūs launu iekārto» pierāda, ka mīs visi esam grēcinieki un nevar būt cilvēks bez launas iekāres, lai viņš darītu ko darīdams. Ta viņš mācīcas atzīt savu nespēku un meklē palīdzību kur citur, lai viņš būtu bez launas iekāres un bauslīs tikuši piepildīts ar kāda citā palīdzību, jo viņš pats to izdarīt nespēj; tātad arī visi citi bauslī muns ir neiespējami.

Devītkārt. Kad nu cilvēks no bauslīem ir mācījies un sajutis savu nespēju, tā ka viņam uzvāk bailes, kā lai viņš iespēj piepildīt bauslī, jo bauslī ir jāpilda vai cilvēkam jātop pazudinātam, tad viņš savās acīs ir iesteni, pazemētos un nīcēs, neatrod sevi neko, kas varētu viņu padarīt dievbijīgu. Tad nāk otrs vārds, dievišķīgats vēstījums un apsolījums, un saka: ja tu vēlējas izpildīt visus bauslī, ja tu gribi atrivīties no savas launās iekāres un grēķa, kā to bauslī liek un piepras, pacel acīs, tici Kristum, kurā es tev apsolījušu zēlastību, taisnību, mīru un brīvību, ja tu tici, tad tev tie piepildēs. Ja tu netici, tad tev tie nepiepildēs. Jo kas tev nav iespējams ar visu bauslī pieprasīt tam darbīm, kuru ir daudz un kuri tomēr nevar palīdzēt, tas tev kļūs viegls un vienkāršs ar ticību. Ta kā esmu ticībā cieši savienojs visas lietas, tad tas, kam viņa ir, daudz viņas lietas un kļūs svētlaimīgs, bet, kam viņas nav, tam nepiepildēs nekas. Tātad Dieva apsolījumi sniedz to, ko prasa bauslī, un piepilda to, ko bauslī pavēl, lai viņs butu no Dieva — bauslī un piepildījums. Viņš viens apsolā, viņš viens arī piepilda. Tādēļ apsolījumi ir Jaunās derības Dieva vārds un pieder arī pie Jaunās derības.

Desmitkārt. Tādēļ nu sīe vārdi un visi Dieva vārdi ir svēti, patiesi, taisnīgi, mierīnīgi, brīvi un visādu labumu pilni, tādēļ, kas Viņam piekrit ar īstu ticību, tā dvesele tiek ar Viņu savienota tik pilnīgi, ka visi vārda likumi kļūst arī par dveseles iepāšumu, un tā ar ticību dvesele top Dieva vārda dēļ svēta, patīeja, taisnīga, mierīnīga, brīva un visādu labumu pilna, patiesi Dieva bērns, kā saka Jānis (1, 12):

Bet, eik viju uzņēma, tiem... viņš deva valas palikt par Dieva bērniem, tiem, kas tic uz viņa vārdu

No tā ir viegli saprotamis, kādēļ ticība iespēj tik daudz un kādēl neviens labais darbs tai nevar līdzīgāt. Jo neviens labais darbs nav tā saistīts ar dievīšo vārdu ka ticība, tas nevar būt arī dvēsele, tikai vārds un ticība valda dvēsele. Kāds ir vārds, iāda klust no tā arī dvēsele, līdzīgi dzelzīgi, taču top kviekojoši sārti, kā uguns no savienošanās ar uguni. Ta mēs redzam, ka kristīgam cilvēkam pieteik arī tīcību, tam nevajag nekāda darba, lai viņš kļūtu dievībīgs; ja vijam vairāk nekāda darba nevajag, tad tas ir neapšaubāmi atraisis no visiem baušiem un likumiem, ja viņš ir attaisis, tad viņš ir neatšaubāmi brīvs. Tā ir kristīgā brīvība, vienīgi tieiba parāk to, ka nes ne tikai nestāvajām beddarbībām, bet viņam nevajag arī nekāda darba. Jai sasniegta dievībīju un svētlamību, par to mes vēlāk gribam runāt vēl vairāk.

Vienpadsmīthart. Tālak ar ticību ir tā, ka tas, kurš tic ettam, tic tādēļ, ka viņš to uzskata par dievībīju, patiesu cilvēku, tas ir tīcīkavais gods, ko cilvēks var parādīt otram, un, pretēji, lielākais kauns ir tad, ja viņš to uzskata par izlaidīgu, metīgu, viengrātīgu cilvēku. Tā arī, ja dvēsele cieši tic Dieva vārdu, tad tā to uzskata par patiesu, svētbījigu un taisnū, ar to tā viņam parāda visfelako godu, kadu vien tā spēj tam parādīt, jo tad tā viņu atzīst par taisnu, tad tā godina viņa vārdu un lauj irokites ar sevi pēc Viņa gribas, jo viņa nesaubas par to, ka viņš ir svētbījīgs, patiess viscs savos vārdes. Un otrādi, cilvēks never parādīt Dievam lielāku negodu kā tad, ja tas viņam netic. Līdz ar to dvēsele viņu uzskata par nekām nedīriņu, metīgu, viengrātīgu un viņu, eik vien ir tas spēkos, ar sādu neticību noliedz un tādā veidā savā sirdī uzzel pret Dievu elku pēc pašas saprāšanas, it kā gribētu viņu lajāk vīzprast nekā viņš pats. Kad nu Dievs redz, ka dvēsele viņu atzīst par patiesu un tā godinā ar savu tīcību, tad viņš to godinā arī un uzskata par svētbījigu un patiesu, un tā top arī ar sādu tīcību svētbījīga un patiesa. Jo tas, ka Dievu nuzskatām par patiesu un svētbījīgu, tā ir taisnību un patiesību un vieno mūs taisnīgumā, jo patiesi un taisnīgi ir patiesi, ka patiesība tiek dota Dievam. Bet to nedara tie, kas neic un tomēr sevi skubina un noplūdas ar daudzien labajiem čārbiem.

Dīspadsmīkārt. Tieīha sniedz ne to vien, ka dvēsele kļūst līdzīga dievīšajam vārdam, vijas zēlastības pilna, brīva un svētlamīga, bet tā arī savieno dvēseli par Kristu kā brūti ar brūgānu. No šīs derības izriet, kā sakā sv. Pāvīlis, kā Kristus un dvēsele kļūst viena mīesa.¹ Ta kļūst arī viņu abu īpašums, laime, melaine un vijas lietas kopējas, tas, kas pieder Kristum, tas pieder arī tieīgei-dvēseli, tas, kas, piedier dvēselei, kļūst par Kristu īpašumu. Ta Kristum piedier viņi īpašumi un svētlamība, tiem jāpieder arī dvēselei. Ta galu uz dvēseles viņi nelikumīgi grēki tiek kļūst par Kristus īpašumu. Šeit nu rottas likuma maina un strāds: tādēļ ka Kristus ir Dievs un cilvēks, kuriš vēl nekad nav grēkojis, un viņa svētbījība ir nepārspējama, nuzīga un viscerīga, viņš padara tīcīgas dvēseles grēkus — uzstrokot tās briesmām grēzēnu, tas ir, doto tālīcību — par savu taisnību un nedara mēlo citu, kā pats biņu dorijs, un grēķiem ir jāveic viņa apriņiem un nosicinātēm. Jo Viņa nepārvaramais taisnīs ir specīgāks par visiem grēķiem, un, saņemot pīru, tas ir,

ticību, dvēsele kļūst no visiem tās grēķiem valā un brīva, apādavi nāta ar tās brūgānu Kristus mūžīgo taisnumu. Vai tas nav lieiski, ka bagatīs, cildēnais, dievībīgais brūtgans Kristus laujājas arī trūcīgo, niciņato, launo netīklī un to atbrivo no visam nelaimes, grezno ar visiem labumiem? Tātad ir neiespējami, ka grēķi viņu pazudina, jo tie nu pieder Kristum un ir viņu grīmu. Tad viņu pieder no savā brūtgāna tik bagalīgs taisnumis, ka tā atkal spēj noturēties pret visiem grēķiem, lai kā tie arī viņu nenospiestu. Par to saka pāvīls (1. Kor. 15): Paldies Dievam, kas mūns to uzvarēšanu ir devis caur mūsu Kungu Jēzu Kristu, kurā nogrendēta it nāve un grēks.

Trispadsmīkārt. Bet te nu tu redzi, kāda iemesla dēļ ticībai likurīgi tik daudz piešēvē, un proti, ka tā izplilda viņus bauslus un padara dievībījīgu bez visiem ciņiem darbiem. Jo tu šeit redzi, ka tā viena pati izplida pirmo bauslu, kurā tiek prasīts: «Tev nebūs cītus Dievs turēt manā prieķēš.» Pat ja tu no galvas līdz kājām būtu viens vienīgs labs darbs, tad tik un tā tu nebūtu dievībīgs un ne-parādītu Dievam nekādu godu, un tā neizpildītu arī pašu svārigāko bausli. Jo Dievs never tikš godinās, citādi kā vien tad, kad viņam tiek piedevēts patiesums un viess labus, kāds viņš arī patiesībā ir. Bet to nedara viņi labie darbi, bet gan vienīgi sīuds tieiba.

Tādēļ vienīgi tā ir cilvēka taisnīgums un viņu bauslu pieplūdumis. Jo, kurš izplilda pirmo galveno bausli, tas tiešām viegli izplilda arī viņus ciņus bauslus. Bet darbi ir nedzīvas lietas, tie never Dievu ne godāt, ne slavēt, lai gan tiek var notikt un būt veikti Dievam par godību un slavu; taču mēs šeit var meklējām to, kas netiek darīts kā darbi, bet gan pasū darītāju un darba meistarū, kas godinā Dievu un padara darbus. Tas nav nekas ciņs kā sīrds ticība; tā ir dievībības stūrakmens ur visa būtība. Tādēļ tā ir bīstama, tumša runa, kad tiek mācīts Dieva batus iestānam ar ticību un darbiem, jo viņu darbu pieplūdumam jājāstek iestānam ar ticību un darbiem ir jāsēko pieplūdumam, kā mēs to dzīresim.

Cetrapadsmīkārt. Lai redzētu tālāk, ko mūns nozīmē Kristus un kāda liela bagātība ir patēsa ticība, ir jāzina, ka Dievs pirms Vecās derības un Vecajā derība izvēlējās un patureja sev viņu cilvēku dzīvnieku viriņu kartas pīrmazintos, un pīrmazintība bija brīnīša un pīrmazintītajiem bija divas lielas priekšrocības saīdzīzīnajumā ar vieniem ciņiem bērniem, proti, valdīšana un priesterība jeb kēniņvalsts un priesteru kārtā. Tādā veidā pīrmais uz zemes dzīmūsās pīsens bījus parī saviem brāļiem un garīdznieks jeb pāvests Dieva priekšā. Ar šo līdzību tiek apzīmēts Jēzus Kristus, kurš patiesībā ir ūsis Dieva Tevā un jaunvās Marijas viriņu kartas pīrmazintais. Tādēļ viņš ir īšenījs un priesteris, taču garīgas dabas; jo viņa valstība nav no šīs zemes un nav šajā zemē, bet gan garīgās bagātības, kuras ir patēsa, godīra, miers, prieks, svētlamība un tātālāk. Taču ar to nav izsīgti arī laicīgi labumi; jo viņam ir paklautas viņas lietas debesti, zemes viņu un ēli, lai gan mēs viņu nere-dzam; tas izriet no tā, ka viņš valda garīgi, nedēdzam. Tāpat ne-pastāv arī viņa garīdzniecha ārišķigos vaibstos un tērpos, kā mēs to vērojam pie cilvēkiem, bet tā pastāv nerēdzama, gara — lai neinīgti aizstāvētu savējos un un upurētu sevi pašu, un darītu viņu, kas jāveic dievībīgām priešēm. Viņš līdz par mūns, kas ir divi patiesie, taisnīgie pīstera amati; jo tā līdz un māca arī ārēje, cilvēcīgje, laicīgje

¹ Ei. 5, 30.

Piecpadsmitkārt. Tā kā Kristum piedērēja pīndzīmība ar tās
cieni un godu, tad viņš dalās tajā ar visiem saviem kristīgāiem un
tādēļ ticot tiem jāklūst par kēniņiem un priesteriem kopā ar Kristu,
ka to saka sv. Pēteris (I. Pēt. 2): «Jūs esat priesteri kā kēniņi, un
un kēniņu priesterība.» Un tādā veidā kristīgās cilvēki tiek ticības
dēļ pacelts tik augstu pāri visam lietām, ka viņš top visu viņa svētlīnībai. Ja visam
rīgaus pavēlniekus, jo nekas nespēj kaitēt viņa svētlīnībai. Ja visam
īrījātust viņam pakļautam un jāņa viņam par svētlīnību, kā māca
sv. Pāvils (Rom. 8, 28): «Visas lietas nāk par labu tiem, kas pēc
vīna nodoma ir atcīnāti.» — Iai tā būtu dzīve, nāve, grēks, diev-
tagadējas vai nākamas lietas» utt. Tā nav, ka mēs mīesīgi valdām
pār visam lietam, spējam tās saukt par savam vai lietot tā kā cilvēki
zemes vīru, jo mums ir mīesīgi jāmirst, un neviens nevar izbēgt
no naves. Tā mums ir arī jābūt pakļautiem daudzām citām lietām,
kā mēs to redzam pie Kristus un viņa svētāfēm; jo šī ir garīga val-
dīvēselē laboties, tā kā arī navei un cīsānām ir Jākalpo un jabut
derīgām manai svētlīnībai. Tas nu ir īpasi augsts, cīmījams gods
un pārtesa, visvareņa valdība. Garīga kēniņivalsts, kurā neviens lieta
nav ne laba, ne launa, bet tāi ir Jākalpo man par labu, ja es ticu;
kas tā ir par brīnišķīgu brīvību un kristīgo varu! Redzi,
Sēspadsmitkārt. Turklat mēs esam priesteri. Tas ir vēl daudz kas
vairāk nekā būt par kēniņu, jo priesterība mūs padara cīmīgus stā-
ties. Dieva priekšā un lūgt par cīiem, jo stāties Dieva vaiga priekšā
un lūgt nepielikas nevienam cilām kā vien priesteriem. To Kristus
mums ir piešķirts, ka mēs garīgi varam cīstāvēt citus un lūgt par
cītem, kā priesteris mīesīgi parādās taukus priekšā un lūdz. Bet,
kurš netic Kristum, tam nelīdz nevienu lieta, viņš ir viņu lietu
kāps, viņu kaitīta viņas lietas. Turklat viņa lūgšana nav patikama,
un augsību? Ar savu kēniņvalsti viņš valda par visām lietām, ar
savu priesterību viņš valda par Dievu; jo Dievs dala to, ko viņš
lūdz un velas, ka stāv rakstīts Psalmos: «Viņš dala ko tie grīb,
kas viņu bīstas un klausī viņu kliegšanu un tiem paīdz» (Psalmi,
145, 19). Pie šāda goda kristīgs cilvēks tiek vienīgi ar tīcību un ne-
brīvīs no visām lietām un stāv pāri visām lietām, jo viņam nevajag
nekādu labo darbu, lai viņš kūtu dievbījīgs, brīvs, svētlīnings un kris-
tīgs cilvēks, tad tā viņš pāzaudētu tīcību ar visām lietām, gluži kā
veidā pāzaudēdam abus — galu un ēnu.

Septiņpadsmitkārt. Tu jautā: kāda atskirība kristītībā ir starp
priesteriem un parastajiem cilvēkiem, ja tie viši ir priesteri. Atbilde:
vārdinām «priesteris», «mācītājs», «garīgs» un tamīdzīgiem nodarīta
netāsība, ka tie nošķirīgi no pārējā lielā pulka pie mazā pulciņa,
ko tagad devē par garīgo kārtu. Svētie raksti neparāda nekādu citu
atšķirību kā vien to, ka tā mācītos jeb svārdītos nosauc par *minis-
tros, servos, oeconomicos*, kas nozīmē: sulaiņi, kalpi, pārvadnieki, ku-
riem ir jāstūdīt pārējiem Kristus, tīcība un kristīga brīvība. Jo,
kaut ari mēs visi esam vienīdz priesteri, mēs visi tomēr nevarētu

kalpot vai pārvaldīt, vai sludināt. Tā saka sv. Pāvils (I. Kor. 4), lai
par tādēm ikviens cilvēks mūs tur: par Kristus kalpīem un par Evan-
ģēlijā turetājām. Bet nu no Eviāgēlijā turēšanas ir radusies tik
pasaunīga, arīskīga, grezna, briesmīga kundzība un vara, ka tai
nespēj līdzīnates nekada veida pasaulgā vara, it kā laji būtu kas
cīts neka kristīgie lauds. Ar to tad visa Izpratne par kristīgo zēla-
tību, brīvību, tīcību un visu to, kas mums pieder no Kristus, un
cīlēku likums un darbus, esam kļuvuši par kalpīem visnedērigā.
Astonpadsmitkārt. No visa tā mēs mācāmies, ka nepietiek sludināt,
brīnišķīgu stāstu, nerunājot par to, ka vispar viņš netiek pienīnts, bet
gan tiek studinātas vienīgi garīgās tiesības vai citi cilvēku likumi
un mācība. Viņu ir arī daudz, kas Kristu sludina un lasa Šādi, ka
vedas. Taču Jāsludinā tā, ka man un tev no tā pamostas un tiek
saglabāta tīcība. Sī tīcība pamostas un tiek saglabata ar to, ka man
tieki teikis, kādēl Kristus ir nācis, ka viņs būtu jālieto un jābauta, ko
viņš man ir nesis un devis. Tas noteik, ja pareizi iztulkto kristīgo
brīvību, kas mums nāk no viņa, un to, kādā veidā mēs esam kēniņi
un priesteri, viņu lietu valdinieki; un ka viiss, ko mēs darām, ir tikams
ja sirds šādi, sadzīrd Kristu, tā jāklūst pāsos pamatos liksmī, ja
jasauj mierīnājums un jāklūst mīkstā pret Kristu, lai to atkal iemī-
lētu. To nekad nevar panākt ar likumiem vai ar darbiem; jo kurš gan
vējē os šādai sirdij kaitēt vai to iebandit? Kad tāi uzbruk grēks un
vis vairāk viņas, bet gan Kristus. Tā grēkam ir jāpāzūd tīcība. }
Kristus svētbības dēļ kā tika augstāk sācis, un tā macās lūdz ar
apustuļi spītē navei un grēkam un sacīt: Kur nu ir tava uzzvara,
nave? Kur, nāve, nu ir tavs dzelonijs? Tavs dzelonis ir grēks. Bet
paldies Dievam, kas mums to uzzvarešanu ir devis caur mūsu Kungu,
Jēzu Kristu. Un nāve ir noslīcināta viņa uzzvara utt.¹

Deviņpadsmitkārt. Ar to nu būtu diezgan runāts par
vēku, par viņa brīvību un to Jālāko taisnumu, kam nevajag ne likuma,
ka ar tiem tiek taisnots. Tagad mēs nonākam pie otrās dalas, pie
ārēja cilvēka. Sei tē mēs gribam atbildēt visiem tiem, kuri ir sašutusi
priekšējām runām un mēdz teikt: «Ja tīcība ir viiss un ar to
stīsti labi darbīgi!» Tad dzīvīsim liksmī un nedarīsim neko. Nē, milo
cilvēks vien un kūtu plīnīgi garīges un iekšējās
pastāri dienai. Zemes vīrus ir un Paliek tikai sākums un augšāna, kas tiek pieplūdīta viņa pasaule. Tādēļ apustuļis to nosauc par *pri-
mīrias spiritus*, t. i., par gara pīrmajiem augļiem. Tādēļ sei federas
paklausīkviņam augšā: «Kristīgs cilvēks ir padevīgs kalpus un ir
darīt, ja viņš ir kalpus, tam jādara visādi darbi. Kā tas noteik, to
mēs redzēsim.

¹ I. Kor. 15, 55 un tālāk.

² Rom. 8, 23.

Divedesmitkārt. Lat gan cilvēks iekšēji dveseles dēļ ar tīcību ir pieteikosi taisnots un viņam pieder viens, kam būtu jāpieder, pie tam iekāpī un pieteikamībai ir līdz tai dzīvei ar vīen vairāk jāpicaug, to mēr viņš paliek sajā mīsiņgaiā dzīve zemes vīrsu un viņam ir ja valda sava pasa mīsa ar jaundīni. Te nu sākas darbi; te nu viņš nedrīkst kļūt bezdarbībā; te nu patēsi ir jaundarbinā un jāvingrīna mīsa ar gavēšanu, nomodu, darbiem un merenu strūgrību, lai tā kūtu paklausīga un līdzīga iekšējam cilvēkam un ticiņi, tam nebūtu par šķēršlī un nepretojot, jo tāda ir mīses dāba, kad tā netiek prieplasta. Jo iekšējais cilvēks ir vienos ar Dievu, liksmī un priečīgā Kristus dēļ, kurš viņa dēļ ir tik daudz darījis, viņi vīpa prieks rodas no veļēšanas ari pašam kapot Dievam nesavīgi brīva miliešībā. Taču savā mīseā viņš sastop spīgu grību, kas vēlas kalpot pasaulgām lietām un meklēti, kas tai kājojas. Tīcība to nevar pacīst, un viņa ar prieku guļstas uz tās kakla, lai to iegrožotu un kavētu, kā saka sv. Pāvils (Rom. 7, 22, 23): «Jo man ir labs prāts pie Dieva bauslību pēc tā iekšķīga cilvēka. Bet es redzu citu bauslību savos locekļos pret mana prāta bauslību kārojan un mani guļstītu novēdam apakš grēka bauslības, kas ir manos locekļos.» Tāpat: «Es pārmācu savu mīsu un iekāu tai paklausīt, lai nebūtu attmetas es pats, kuram cīti jāmāca.» Tāpat (Gal. 5, 24): «Bet tie, kas Kristum pieder, ir savu mīsu krusta stīsti ar tām īekābām un īekārsošānām.»

Divedesmitpirmkārt. Bet šie darbi nedrīkst notikt ar nodomu, ka līdz ar to cilvēks klūs dievbijigs Dieva priekšā, jo so aplamo uzskatu tīcība nevar pacīst, kura vienīgā ir un kurai vienīgai jābūt dievbijībai Dieva priekšā; turpretī tie drīkst notikt tikai ar nodomu, ka mīsa kūls paklausīga un šķirstība no savām launajām kārībām un ka ats tūkosīs uz launajām kārībām tikai tādēļ, lai tās izdzītu. Jo tādēļ, ka dvēsele tīcības dēļ ir tīra un mil Dievu, tā labprāt vēlas, lai arī visas lietas kūtu tīras, pīrīkāt, jau viņas pāšas mīsa, un tāi kātrs kopā ar viņu mīlētu un slavīnātu Dievu. Tā tofiek, ka cilvēks pats savas mīses dēļ nevar kļūt bezdarbībā, un viņam ir pāldus jāveic daudz labu darbi, lai to savaldoti. Un tomēr darbi nav pātesais labums, kura dēļ viņš ir dievbijigs un taisns Dieva priekšā; viņš tos dara nesavīgi, brīvas mīlestības dēļ. Iai patīk, kā tas patīk Dievam, kura grību cilvēkam būtu vistabakā veidā fāziplīda. No tā nu kātrs var izvēlēties savu mīerauklu un panēmēnu, kā Šansīt savu mīesi, tad viņš gavē, ir nomodā, strādā tik daudz, eik nepieciešams mīsei, lai apspieštu tās pīgalību. Bet pārējie, kurieniem liekas, ka ar darbiem kūts dievbijīgi, neievēro sevis Šausīšanu, bet domā tikai par darbiem un uzskata, ja tiek darīti tikai daudzi tīlētie darbi, tad viņi ir labi pāreikti un viņi kļūst dievbijīgi. Dažkārt viņiem salauzis prāts un pie tam viņu mīsa iet boja; tā ir lieļa ģeķība un kristīgās dzīves un tīcības izpratnes trūkums, ka viņi vēlas ar darbiem bez tīcības kļūt dievbijīgi un svētlaimīgi.

Divedesmitotkārt. Lai mēs te parādītu dažas līdzības, tad kāda kristīga cilvēka darbus, kurš savas tīcības un vienīgi Dieva žēlastības dēļ ir taisnots un kļūjis svētlaimīgs, nav jāpīskata ciādi kā vien saistībā ar Adama un Ievas darbiem parādīt. Par to ir rakstīts I. Mōzīus gr. (2, 15), ka Dievs radio cilvēku novietojis parādīzē, lai viņš tur strādātu un to sagātu. Bet Dievs radīja Adamu īekāpī un labu, bez grēka, tā ka tam nevajadzēja ar savu darbu un apstrādāšanu kļūt dievbijīgam un taisnošam. Taču, lai viņš nekļūtu bezdar-

bībā, Dievs tam ilka strādāt: apstādāt, apstrādāt un uzraudzīt parādīzī. Tie bija pilnīgi brīvi darbi, darīti tikai viena īemesības dēļ, proti, lai patīk Dievam, un nevis tādēļ, lai tīkotu dievbijību, kura tam pieterēja jau pirms tam. Tāpat tas ir ari ar tīcīga cilvēka darbiem, kurš savas tīcības dēļ no jauna ir pārcelts parādīzē un radīts no jauna, ari viņam nevalīgā nekādu darbu, lai kūtu dievbijīgs, turpretī, lai viņš nekrīstu bezdarbībā un strādinātu un uzraudzītu savu mīsu viņam ir pāvelēts darīt šādus brīvus darbus vienīgi tādēļ, lai patīkī Dievam.

Gūži tāpat kad kāds svaidīs bīskaps ievērtī baznīcas, ievērtī bērnus vai citādi veic savu amatu, tad šie darbi to nepadara par bīskapu. Jā, ja viņš jau iepriekš nebūtu par bīskapu svaidīs, tad šie darbi nekām nedērētu un būtu tikai tukša muļķības. Tāpat kristīgs cilvēks, kas, svaidīts ar tīcību, dara labus darbus, neklūst no tiem labaks vai vairāk svaidīts par kristīgu cilvēku (tas netiek panākts ne ar ko citu kā vien ar tīcības pīaugumui). Ja, ja viņš iepriekš nebūtu tīcējis un bijis kristīgs cilvēks, tad viņa darbi nekām nedērētu, bet gan būtu neprātīgi, sodāmi un pazudinoši grēki.

Divedesmittreškārt. Tāpat ir taisnība diviem teicījiem: labi, dievbijīgi darbi nekad nedāra cilvēku labu, dievbijīgu, bet gan labs, dievbijīgs cilvēks dāra labus, dievbijīgus darbus. Launi darbi nedāra cilvēku jaunu, bet jauns cilvēks dāra jaunus darbus. Tāpat vienīri cilvēkam iepriekš jābūt labam un dievbijīgan pirms visiem labiem darbiem, un labi būti seko un izriet no dievbijīga, laba cilvēka. Gūži kā saka Kristus: «Labs koks nevar nest nelabus augļus, un nelāgs koks never nest labus augļus.» Tād acīm redzamī ir tā: augļi nenes kokku, koki neaug ari uz augļiem, bet gan otrādi, koki nes augļus, un augļi aug uz kokiem. Ta kā kokiem ir jābūt pirms augļiem un augļi nedāra kokus ne labus, ne jaunus, bet gan koki augļi, tad ari cilvēkam sevi iepriekš ir jābūt dievbijīgam vai jaunam, pīrīns viņš dāra labus vai jaunus darbus. Viņa darbi to ne padara labu vai jaunu, bet gan viņš dāra labus vai jaunus darbus. To pāšu mēs novērojam pie visiem amatiem. Labs vai slīkis nams nerada nevienu labu vai slīktu nams, bet gan labs vai slīkis nams, darīs tāsa slīktu vai labu nams. Neviena darbs nepadara meistaru par tādu, kāds ir darbs, turpretī, kāds ir meistar, tāds ir ari viņa darbs. Tāpat tas ir ari ar cilvēka darbiem: kāds viņš ir tīcībā vai netīcībā, tam līdzīnas vīna darbi — labi vai jauni, un nevis otrādi, ka no saviem darbiem viņš būtu dievbijīgs vai tīcīgs. Gūži tāpat kā darbi nepadara tīcīgu, tā tie nepadara ari dievbijīgu. Taču tīcību glūži tāpat kā tā padara dievbijīgu, pāvēc ari labus darbus. Tā kā nu darbi nevēro nedāra dievbijīgu, bet gan cilvēkam iepriekš ir jābūt dievbijīgam, pirms viņš darbojas, tad ir skaidrs, ka vienīgi tīcība tiras žēlastības dēļ, ko sniedz Kristus un viņa vārds, padara cilvēku pieteikāni dievbijīgu un svētlaimīgu un ka neviena darbs, neviena bausīs nav nepieciešams kristītam svētlaimībam; vēl vairāk, viņš no visiem bausīem ir briys un pilnīgas briybas cēl visu dāra nesavīgi, un to, ko viņš dara, viņš dara, nekur nemēklējams savu labumu vai savu svētlaimību — jo viņš ir jau apmierināts un svētlaimīgs ar savu tīcību un Dieva žēlastību —, bet vienīgi tādēļ, lai ar to patīkī Dievam.

Divedesmitceturkārt. Turpretī tam, kuram nav tīcības, dievbijībai un svētlaimībai nedēr neviena darbs; tājāt ofrādi, nekādi jauni darbi

vīnu nepadara launu un nolādētu, bet gan neiciba, kas padara launu cilvēku un koku, tā dāra launus un nolādētus darbus. Tādej, ja cilvēks kļūst dievbijgs vai launs, sākums nav meklējams darbos, bet gan ticibā — kā sakā gudru vīrs! «Visu greķu sākums ir atkāptes no Dieva un viņam nenuzīties!» Tā māca arī Kristus, ka cilvēks nedrīkst sākt ar darbiem, un saka: «Nemiet labu koku, tad arī viņa augļi būs labi, vai nemiet nelāgu koku, tad arī tie augļi būs neliabi!»² — it kā viņš gribētu sacīt: kas vēlas iegūt labus augļus, tam jāsāk vispirms ar koku un tas labi jāiestāda. Tāpat, kurš vēlas darīt labus darbus, tam nav jāsāk ar darbiem, bet gan ar cilvēku, kuram jāveic sie darbi. Bet cilvēku nepadara labu nekas cīts kā vien ticibā, un nekas cīts to nepadara launu kā vien neticiba. Tas tiešām ir taisnība: darbi mūs padara dievbijgus vai launus cilvēku priekšā, tas nozīmē, tie arēji uzrada, kurš ir dievbijgs vai launs. Kā saka Kristus (Mat. 7, 20): «Pēc viņu augiem jums tos būs pazīt.» Tācu tas viss ir šķietami un ārisīgi! Šis uzskats maldina daudus laudis, kuri raksta un māca, ka jāveic labi darbi un jākļūst dievbijgam, pie tam viņi nekad nedoma par ticibu, iet savu ceļu un viennēr viens aklais ved otru, monoka sevi ar daudziem darbiem un tornēr rekdā nezonāk līdz patiesai dievbijbai. Par viņiem saka sv. Pāvils (2. Tim. 3, 5 un tālāk): «Izradīdamī arēju svētbijiju, bet tās spēku noliegdamī... tie viennēr mācīs un nekad nevar monakt pie patiesības atzinās.» Kurš nu negrib maldities kopā ar šiem aklakiem, tam jāskatas tālak par darbiem, baušiem vai darbu mācībām. Viņam pirmkārt ir jāteksatās cilvēkā, kā tas kļūst dievbijgs. Bet viņš ne kļūst dievbijgs un svētlaimings ar baušiem un darbiem, bet gan ar Dieva vārdu, tas ir, ar viņa žēlastības apsolījumu, un ar ticibu. Tur ir viņa dievīšķīgais gars, ka viņš mūs padara svētlaimīgus nevis ar mūsu darbiem, bet gan nesaistīgi ar savu žēlīgo vārdu tirās žēlsirdi.

Divedsmielpiektārt. No visa tā ir viegli saprotams, kā labi darbi ir janoraida un kā nav janoraida un kā jāsāpēt visas mācības, kas māca labos darbus. Jo, kur atrodamas sagrozitas domas un nepatiess papildinājums, ka mēs ar darbiem gribam klūt dievbijgū un svētlaimīgi, tie nu nav labi un ir pavism nosodāmi; jo tie nav vairs labi un noniecina Dieva žēlastību, kura viena pati ticibas dēļ padara dievbijgū tu svētlaimīgu, ko nespēj darbi, tācu tie uzņemas to paveikt un šādi iejaucas ūzīsdibas darbā un godā. Tādej mēs noraidām labos darbus nevis vīnu pašu dēļ, bet šīs launās piedevas un nepatiess, sagrozito domu dēļ, kuri pānāk, ka tie tikai izliokas labi un tomēr nav labi; viņi ar to pievīši sevi un katru kā plēsiģie vilki avju drebēs. Taču tieši šī launā piedeva un šīs sagrozītās domas par darbiem ir neparavarami tur, kur nav ticibas. Sai launajai piedevai vajag labi darbu slavināšanu, līdz atnāk ticība un viņu izteina; daba pati viņu nespēj no sevis aizraidīt prom, arī atzīt tā nespēj, bet tā uzskata viņu par brīnišķīgu, svētlaimīgu lietu. Tādēj tāk daudzi arī ar viņu tiek pavedināti. Tātad: ir labi rakstīt un studināt par nožēlu, grēku sūdzēšanu, gandariju, taču, ja cilvēks tālak nedodas pie ticības, tad tās noteikti ir istī velnīšķīgas, paveidinošas mācības. Ir jāsludina baisti, Iai iebaiditu grēciniekus un skaidri pa-

rādītu vīnu grēkus, lai tie izjustu nožēlu un atgrieztos. Tācu pie tā nedrīkst palikt. Ir jāsludina arī otrs vārds — Dieva žēlastības apsolījums.³ Iai māciņu ticibu, bez kā veltīgi ir bauši, nožēla un vīss cīts. Ir noteikti palikuši spredīkotāji, kuri sludina nožēlošanu pāri grēkiem un žēlastībai. Tācu viņi neizcel baušlus un Dieva apsolījumus, no kuriem mes macāmies, no kuriem mes nožēlošana un žēlastība. Jo nožēlošana plūst no baušiem, ticība no Dieva apsolījumiem, un aiz ticības Dieva vārdiem tiek taisnots un pacelts tas cilvēks, kuru baiļes no Dieva baušiem padarījušas pazemigu un kurš ir nonācis pie pašaizšanas.

Divedsmielpiektārt. Tas nu būtu pateikts visparīgi par darbiem un par tiem, kuri kristīgam cilvēkam jādara pret savu pašu mīsu. Tagad mēs vēl runāsim par darbiem, kurus viņš veic pret ciemū cilvēkiem. Jo cilvēks nedzīvo viens pats savā mīsesā, bet gan ciemu vīnu zīmu zemes vīrsti. Tādej viņš nevar būt sharp tiem bez darbiem; tam ir jārunā un jāstrādā kopā ar tiem, kaut gan no šiem darbiem neviens nav nepieciešams dievbijbā un svētlaimībā. Tādej viņa mīdomīiem, darot vīrus darbus, ir jābūt brivīm un vēstītēm vienīgi uz to, lai viņš ar tiem kalpotu un būtu moderīgs ciemū cilvēkiem, neko citu nepautrot acu priekšā kā vien to, kas nepieciešams ciemū. Tad to var nosaukt par patiesi kristīgu dzīvi, un tad ticība ar prieku un mīlestību stājas pie darba, kā sv. Pāvils māca galatiesiem!¹ Tad filipijsēm: kad Viņš tos bija mācījis, ka tiem visa žēlastība un pilnība piedero aiz viņu ticības Kristum. Viņš māca tos tālak un saka: «Ja tad ir kāda pamācīšana iekš Kristus, ja tad ir mīlestības iepriecināšana, ja tad ir tā Gara biedrība, ja tad ir sirdsžēlastība un apžēlošana, tad darat manu prieku pilnīgu, ka jums ir viens prāts, viena mīlestība, viena sirds un dvēsele; un nedarat nenika strīdēdāmies vai lieku godu meklēdāmi, bet pazemīgi turēdāmī cīts cielu augstāku par sevi pašu!»² Raugi, te Pāvils tik skaidri rādījis kristīgu dzīvi, ka visiem darbiem ir jātieku vērstīm tuvākajam par labu, jo kātram pāšam pietiek ar savu ticibu un viņam ir dots visi darbi un dzīve, lai viņš ar tiem nesaistīgas mīlestības dēļ kāpētī savam tuvākālam. Turklat viņš rāda Kristu ka paraugū un saka: «Tāds prāts lai jums ir, kāds arī Kristum Jēzum bijis, kas, Dieva ģimi būdams, neturēja par laupījumu Dievam līdzi būt, bet pats sevi ir iztukšojes un kalpa ģimi pīļēmis un tā kā cīts cilvēks tapis, un cilvēka kārtā atrastis pats sevi pazemojies, paklausīgs palieis līdz nāvei, līdz pat krusta nāvei.»³

Divedsmielpiektārt. Tā arī kristīgam cilvēkam tāpat kā Kristum, viņa galvai, ir jāpieteik pilnīgi ar savu ticibu, tā viennēr jāvairo, jo tā viņa dzīve, viņa dievbijba un svētlaimība, kas tam sniedz viņu, kas pieder Kristum un Dievam, kā tika augstāk runāts. Un sv. Pāvils saka (Gal. 2, 20): «Ko es tagad dzīvoju mīesā, to dzīvoju ticībā uz Kristu, Dieva Dēlu.» Un, lai gan viņš tagad pilnīgi brīvs, viņš labprātīgi vēlas kūt par kalpu, lai palīdzētu savam tuvākajam, lai izturētos un rikotos ar to tā, kā Dievs ar Kristus Palīdzību ir rikojas ar viņu, un tas viens nesavītīgi, viņš nevēlas te meklēt neko ciemu kā vien izpakti Dievam un domāt šādi: Dievs man, necienīgajam, nolādētajam cilvēkam bez jebkādiem nopelnīem, pavism nesa-

¹ Sīt. 10, 12.

² Mat. 12, 33.

līgi un no tiras žēlsirdibas, ar Kristus palidzību un Kristū it devīs visas dievblības un svētlaimibas piņu bagātību, tā ka man turpmāk nevajag nefā cīta kā vien ticēt, ka tas ta ir. Ak, šadām Tevam, kas mani apbēris ar savām pārplīngajām bagātībām, savukārt es tā velētos bīvi, līksni un nesavīgī darit to, kas tam tik, un ari pret savu tuvāko kūt par kristīgo, kā Kristus ir kļuvis par tādu priekšmanis, un nedarit neko citu kā vien to, kas tam ir nepieciešams, vajadzīgs un dōd svētlaimbu, jo man taču tīcības dēļ piešķir visas lietas Kristū. Raugi, tā plūst no tīcības milētība un līksne ple Dieva un no milētības — brīva, labprātīga, priecīga dzīve, lai nesavīgi kalpotu tuvātajam. Jo tāpat kā mīsu tuvakās cieš trikuunu un tam vajag no mīsu pārpilnības, tā ari mēs esam cītuši trikuunu un mīums vajadzēta Vīna ūželastības. Tādēļ ka Dievs mīns nesavīgi palidzējis ar Kristū, ari mīns nav ar mīsu un vīnas darbiem jādara nekas cīts kā jāpalidz tuvākam. Tā redzam, kāda augsta, cēla dzīve ir kristīgā dzīve, kura dienmēlī tagad visa pasaulē ir, ne vien sabrukusi, bet nav varī vairis pazistama, ne ari tiek sludinata. Divdesmitastotkārt. Mēs lasām Lūk. (2, 22 un tālāk), ka jaunava Maria pēc sešam nedēļām gāja uz baznīcu un lika sevi skīstīt pēc bauslības kā visas citas sievas, lai gan tā nebija tādā veidā netīra kā vījas, ne ari vainīgas, lai vīnu tā šķīstītu, ne ari vīgal to vaja. dzēja. Taču vīra to darīja brīvas milētības dēļ, lai tā neniecinātu citas sievas, bet lai palktīja brīvas ar vīstem. Tā sv. Pāvils lika apraizīt sv. Timoteju ne tādēļ, ka tas bija nepieciešams, bet tāpēc, lai vīns nedotu iemeslu jaunām domām mazticīgajiem jūdiem.¹ Pie tam vīps negribēja kaut apraizīt Titu tāpēc, ka daudzi stingri pāstāvēja uz to, ka tam jātieka apraizītam un tas esot nepieciešams svētlaimījai². Un Kristus (Mat. 17, 24 un tālāk): kad no vīra mācekļiem tika prasīts notevu grāsis, strīdējās ar sv. Pēteri par to, vai karala bērni neesot brīvi no normas naudas. Un tad sv. Pēteris sacīja «jā», un iika viņam iziet jūrmalā un teica: «Lai mēs tiem nedotu apgrēcību, tad ej jūrmalā un izmet makšķeri, un to pirmo zīvi, kas piekodīsies, nem, un, vīnai muļu ādarinājās, tu atradīsi vienu grāsi, to iem un dod vīrien par mani un par tevi.» Tas ir smalks piemērs šai mācībai, kurā Kristus sevi un savējos nosauc par brikiem karalēniem, kurēti neko nevalag, un tomēr labprātīgi padodas, kalpo un maksā nomu. Tikpat maz, cik šīs darbs bija nepieciešams, lai pīeskīrtu Kristum dievībību vai svētlaimību, tikpat maz vajadzīgi ir pārēje vīra un vīņa kristīgo laužu darbi, lai iemantotu svētlaimību. Jā, tā visa ir brīva kaipiba, lai cītem būtu par patīkšanu un lai labotu citus. Tā būtu jātieka darītēm ari visiem pīrestēru, klostēšanu, kur katts savas kārtas un ordeņa darbu darītu vienīgi tāpēc, lai izdarītu pa prātam pārējēm un savaldītu savu pāša mīsu, lai cītem rādītu paraugt, tiem, kuriem ir nepieciešams apspiest savu mīsu. Taču visu laiku tiem jāpatur prātā, ka cilvēks nevar uzskaņāt, ka tā vīps kļūs dievībījgs un svētlaimīgs. Tas ir tikai tīcības vara. Sāda veida ari pāvel sv. Pāvils (Rom. 13, 1 un tālāk, un Tit. 3, 1), ka tiem jābūt pakalotam pasaulgajai varai un jākalpo tā; ne tādēļ, ka viņem tā būtu jākļūst dievībīgiem, bet gan tādēļ, lai tie brīvpārīgi kalpotu priekšnieceibai un pildītu tās grību milētības un brīvības dēļ. Kas nu to saprot, tas spēj viegli

¹ Ap. 16, 3.
² Gal. 2, 3.

pļemēroties neskaitāmajiem pāvesta, biskapu, klosteru, patversmu, valdinieku un kungu priekšrāskiem un likumiem, ar kuriem daži neprātīgi prelati apietas tā, it kā tie būtu nepieciešami dvēseles svētlaimībai, un nosauk tos par baznīcas baušējiem, tācu bez jebkādām tiesībam. Jo bīvs krisīgs cilvēks sakā tā: es grību gavēt, līgt Dievu, darit šo un to, kas tiek pieprasīts, taču ne tādēļ, ka man tas nepieciešams vai es tādēļ veļētos kūt dievībījgs vai svētlaimīgs. Bet es vēlos to darīt pāvestam, biskapam, draudzei vai savam iedzībrālim kā paraugu, pakalpojumu un lai izpildītu to grību un vēlos cīest kā Kristus manas vēlēšanās dēļ, ir izpildījis daudz liejākas lietas un cīties, kas tam bija daudz mazāk nepieciešams. Un, lai gan tirāni dara netasni, šadas lietas prasīdami, man tas tomēr nekātie, jo tas nav pret Dievu.

Divdesmitdevītkārt. No šejenes katrs var smeltīties drošu visu darbu un bausļu novērējumu un ašķirību; ari to, kas ir akī, neprātīgi vai taisnīgi prelati. Jo tas darbs, kura nolūks nav kalpot oturam vai padoties otra gribai, kaut ari tas neliek darboties pret Dievu, nav maz pārversmīju, baznīcu, klostēru, altāru, mīsu, testamentu ir krisīgas dabas, turklāt ari gavēji un lūgšanas, sevišķi tās, ar kurām griežas pie dažiem svētajiem atsevišķi. Jo es baidos, ka visā tajā kopumā katrs meklē tīkai savu labumu, domādams ar to izpirkīt savus grēkus un kūt svētlaimīgas. Tas viss izriet no tīcības un krisīgas grībus neizpratības. Un daži akī prelati, kas cilvēkus spiež to specī izbaudīt, un dāri to vītiem par labu, tad tu būsi patiesi krisīgs cilvēks. Ko līdz tev tavi īpašumi un labie darbi, kas tev ir lieki un domātī tikai, lai tu savādarību un aprūpetu savu mīsu, ja tev taču pīretiek ar tīcību, kurā Dievs tev ir devis vīsti? Raugi, sādi Dieva dāvanām ir jāaplūst no viena uz otru un jākļūst kopējām, ka ikviens gādā par savu tuvāko, it kā tas būtu vīps pats. No Kristus vīnas iepļūst mūsos; Vīps savā dzīvē par mīnu ir gādājis tā, it kā Viņš būtu bijis tas, kas esam mīs. No mīns tām jāaplūst pie tīkam tās nepieciešams, un ari tīk pilnīgi, ka man ari mana tīcība un tāsība, kas domās a manām tuvākajām, ir jānorādīt Dieva priekšā, lai aizkļātu vīna grēkus, lai iemantu tos uz sevi un rīkotos tā, it kā tīcību manējē, gluži kā Kristus ir darijus mīnu vīstē. Raugi, tā ir milētības daba, kad vīna ir pītesa. Bet vīna ir pītesa tur, kur ir patīces tīcība. Tādēļ svētās apustuļis piedevē milētībai tādū ipāšību (I. Kor. 13, 5), ka tā nemēklē savu labumu, bet to, ko vajag tuvātajām.

Trīsdesmitkārt. No visa tā izriet secinājums, ka krisīgs cilvēks nedzīvo sevi pāšā, bet gan Kristū un savā tīmākajā; Kristū — ar tīcību tuvākajā — ar milētību. Ar tīcību vīps pīcejas pari sev pašam līdz Dievam, no Dievē vīps atkal mīlāzas zemāk par sevi pašī milētības dēļ un tomēr pīlej arīvī Dievā un cītevīgā nūjēstībā, gluži kā Kristus saka (Jāka ev. 1, 52): «Jūs redzēsite debesi atvērtu un Dieva enģējus uzkapījam un mokāpjām uz to Cīvēka Dēļu» Raugi, tā ir patīces, garīgā, kristīgā brīvība, kas sīdi pedara vīru no vīstem grēkiem, likumiem un baušījēm, kas pārspēj vīses cījas brīvības, kā depešas pāspēj zemi. Lai Dievs mīns to dod pareizi saprast un sagabāt. Amen.

E.SOLOMOVS

Neuzvarētais ķeceris

Mārtiņš Luters un viņa laiks

RIGA «AVOTS» 1988